



Päätös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) soveltamisesta yksittäistapauksessa, munituskanalan laajentamishanke, Kauriskallion Munatukku Nikula Oy

Hanke

Munituskanalan laajentaminen. Hanke sijaitsee Someron kaupungin alueella.

Hankkeesta vastaava

Kauriskallion Munatukku Nikula Oy

Asian vireilletulo

Kauriskallion Munatukku Nikula Oy on 22.9.2023 pyytänyt Varsinais-Suomen ELY-keskukselta ratkaisua siitä, tuleeko suunniteltuun hankkeeseen soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Hankkeesta vastaava on lisäksi 12.1.2024 toimittanut hankkeen kapasiteetin päivitystiedon ELY-keskukseen.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ratkaisu

Kauriskallion Munatukku Nikula Oy:n suunnittelemaan munituskanalan laajennushankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

Hankkeesta vastaavan toimittamat tiedot

Hankkeesta on saatu YVA-lain (252/2017) 12 §:n ja YVA-asetuksen (277/2017) 1 §:n edellyttämät tiedot.

Kauriskallio Oy:n kanalatoiminta on nykyisellään 65 000 kanaa ja 32 500 kananuorikkoa. Nykyiselle toiminnalle on voimassa olevat ympäristöluvut (Nro 148/2015/1, Dnro ESAVI/10411/2014 ja Nro 239/2018/1, Dnro ESAVI/18339/2018). Toiminnalle ei ole tehty aiemmin YVA-menettelyä. Hankkeessa on tarkoitus laajentaa kanalan nykyistä toimintaa 59 000 munivalla kanalla siten, että kokonaiseläinmäärä olisi laajennushankkeen toteuduttua 124 000 munivaa kanaa ja 32 500 kananuorikkoa.

Hankkeessa toteutetaan lisää eläinpaikkoja rakentamalla uusi kanala olemassa olevien kanaloiden välittömään läheisyyteen. Laajennuksen alue on Kauriskallio Oy:n omistuksessa olevaa peltoa. Hankkeessa hyödynnetään olemassa olevia lantaloita ja tarvittaessa vuokrataan tai rakennetaan lisää lannanvarastointitilaa levityspeltojen läheisyyteen (etälantala). Lanta levitetään pelloille ravinteeksi. Hankkeesta vastaava katsoo hankkeen merkittävimmiksi päästöiksi kuolleet kanat (itsestään kuolleet / lopetetut ja muninnasta poistetut) ja lannan. Kuolleet kanat kuljetetaan Honkajoki Oy:lle. Lantamäärä lisääntyy nykytoimintaan verrattuna ja lanta kuljetaan hyötykäyttöön pelloille. Lanta kuljetetaan

14.2.2024

suurikokoisella kalustolla, joten ajokerrat lisääntyvät hankkeesta vastaavan mukaan vähäisissä määrin nykyiseen verrattuna.

Asian käsittely

Varsinais-Suomen ELY-keskus pyysi lausunnot YVA-menettelyn soveltamisesta hankkeeseen Someron kaupungilta ja Varsinais-Suomen liitolta 31.1.2024 mennessä. Seuraavassa on esitetty tiivistelmä Someron kaupungin lausunnosta. Varsinais-Suomen liitto ei antanut lausuntoa.

Someron kaupunki toteaa, että toiminnan aiemman laajennuksen yhteydessä ei ole vaadittu ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, vaikka toimintakokonaisuus on ylittänyt YVA-lain liitteen 1 mukaisen suoran hankerajan. Nyt suunniteltu laajennus, 59 000 m² munituskanaa, on sellaisenaan hieman alle YVA-lain hankerajan. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeen arvioinnissa tulee ottaa huomioon, että toiminta kokonaisuudessaan ylittää YVA-lain mukaisen suoran hankerajan. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että munituskanojen määrä nousee yli 90 %, kun tämänhetkinen munituskanojen määrä on 65 000 kanaa ja suunniteltu määrä 124 000 kanaa. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että lähialueella on myös muita tuotantoeläintiloja (yhteisvaikutukset).

Hanke sijoittuu kiinteistön erilliselle palstalle, joka rajautuu maantiehen nro 13513 ja naapurikiinteistöihin. Palstan pinta-ala on noin 70 100 m². Alueen käyttöä ohjaa Someron rantaosayleiskaava ja siinä edellä mainittuun maantiehen rajautuen on varattu noin 7830 m²:n suuruinen alueen osa, joka on osoitettu vakituiseen asumiseen tarkoitettuna rakennuspaikaksi (kaavamerkintä A). Kaavamääräyksen mukaan kyseiselle alueelle voidaan rakentaa erillispientaloja ja niihin liittyviä talousrakennuksia sekä palveluja ja ympäristöä häiritsemättömiä työtiloja rakennusjärjestyksen mukaisesti. Muu osa kyseisestä rakennuspaikasta on rantayleiskaavassa varattu maa- ja metsätalousalueksi (kaavamerkintä MT-1). Kaavamääräyksen mukaan alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Peltoaukeat on pyrittävä säilyttämään viljelykäytössä. Uuden asutuksen sijoittamista avoimelle peltoaukealle tulee välttää ja ohjata se olevan asutuksen yhteyteen, metsäsaarekkeisiin ja peltoaukeiden reunoille.

ELY-keskuksen ratkaisun perustelut

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan YVA-lain (252/2017) mukaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Hankkeet, joihin arviointimenettelyä sovelletaan aina, on määritelty YVA-lain liitteen 1 hankeluettelossa.

14.2.2024

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, hankeluettelon vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. (YVA-laki 3 § 2 mom.)

Kanalat edellyttävät YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon kohdan 1) eläinten pito ja kalankasvatus alakohdan a) kanalat mukaan YVA-menettelyä, mikäli kanalassa kasvatetaan yli 85 000 kananpoikaa tai 60 000 kanaa. Nyt tarkasteltavassa hankkeessa on tarkoitus laajentaa kanalan nykyistä toimintaa 59 000 munivalla kanalla siten, että kokonaiseläinmäärä olisi 124 000 munivaa kanaa ja 32 500 kananuorikkoa. Kauriskallio Oy:n nykyiseen toimintaan suunniteltu muutos, 59 000 munivaa kanaa, jää siten alle YVA-lain hankeluettelossa asetetun rajan.

Päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa (YVA-lain 3 §:n 2. mom) otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2 ja YVA-asetuksen (277/2017) 2 §:ssä.

Päätös on tehty hankkeesta vastaavalta saatujen tietojen ja Someron kaupungin lausunnon sekä ELY-keskuksen käytössä olevien asiantuntijatiedon perusteella. ELY-keskus on arvioinut hankkeen YVA-menettelyn tarvetta YVA-lain liitteessä 2 säädettyjen kriteerien mukaan sekä vertaamalla sen todennäköisten vaikutusten laatua ja laajuutta YVA-lain liitteessä 1 esitettyjen hankkeiden laatuun ja laajuuteen. Arvioitaessa olemassa olevan toiminnan laajennuksen YVA-tarvetta arviointi kohdistetaan nimenomaan muutokseen ja sen vaikutuksiin.

Alueidenkäyttö ja maisema

Kanalan laajennusta suunnitellaan paikkaan, joka kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen Paimionjoen ja Someron järviketjun ja Härkätien kulttuurimaisema.

Maakuntakaavassa alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta sekä kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeää aluetta, jota koskee määräys "Maisema-arvojen tulee olla lähtökohtana alueelle laadittaville suunnitelmille ja toimenpiteille". Suunnittelukohteen vierestä Hämeen Härkätien linjaa kulkee maakuntakaavan ohjeellinen ulkoilureitti.

Suunnittelua alueella ohjaa Someron rantaosayleiskaava, jossa maisema on huomioitu merkinnässä MT-1. Sitä koskee kaavamääräys: "Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Peltoaukeat on pyrittävä säilyttämään viljelykäytössä. Uuden asutuksen sijoittamista avoimelle peltoaukealle tulee välttää ja ohjata se olevan asutuksen yhteyteen, metsäsaarekkeisiin ja peltoaukeiden reunoille."

14.2.2024

Osa kanalan nykyisistä tuotantorakennuksista sijaitsee rantaosayleiskaavan erillispientalojen alueella (A) jolle kaavamääräyksen mukaan "voidaan rakentaa erillispientaloja ja niihin liittyviä talousrakennuksia sekä palveluja ja ympäristöä häiritsemättömiä työtiloja rakennusjärjestyksen mukaisesti". Lausuntoasiakirjoissa ei ole asemapiirrosta eikä rakennuspiirustuksia, mutta laajennuksen paikka on osoitettu ilmakuvassa pellolle nykyisten tuotantorakennusten viereen, osayleiskaavan MT-1-alueelle.

Alueidenkäytön ja maiseman näkökulmasta hankkeessa ei ole tarvetta ympäristövaikutusten arviointimenettelylle. Rakennuskokonaisuuden maisemavaikutukset ja sopeutuminen maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen tulee arvioida ympäristö- ja rakennuslupavaiheessa.

Luonnonsuojelu

Hankkeen vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen aiheutuvat pääasiassa lannanlevityksen aiheuttamina vesistövaikutuksina ja peltoalan pienenemisenä, jolloin mahdolliset kanala-alueeksi muuttuvalla alueella pesineet peltopesijät joutuvat siirtymään toisaalle. Luonnonsuojelun näkökulmasta hankkeessa ei ole tarvetta ympäristövaikutusten arviointimenettelylle.

Pintavedet ja vesienhoito

Laajennettava eläinsuoja sijaitsee Somerolla Paimionjoen vesistöalueella, ja eläinsuojan alueelta vedet laskevat uomia pitkin Hirsjärveen. Hirsjärvi kuuluu runsasravinteisten järvien pintavesityyppiin ja sen ekologinen tila on tyydyttävä v. 2019 luokittelun perusteella (vuosien 2012–2017 aineisto). Seuraava luokittelu valmistuu v. 2025. Vesienhoidon tavoitteena on, että vesimuodostumien tila ei heikkene ja niiden ekologinen tila on vähintään hyvä viimeistään vuonna 2027. Maatalous on tunnistettu vesien tilaa heikentäväksi merkittäväksi paineeksi Hirsjärven vesimuodostumassa. Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2022–2027 esitetään, että Paimionjoen-Aurajoen suunnittelualueella ihmistoiminnoista aiheutuvaa vesistöihin kohdistuvaa ravinnekuormitusta tulee vähentää fosforikuormituksen osalta 73 % ja typpikuormituksen osalta 33 % nykyisestä, jotta vesien hyvä tila on alueella mahdollista saavuttaa.

YVA-tarvearvioinnin pyyntöaineistossa ei ole tarkemmin esitetty, missä lannanlevityspellot sijaitsevat ja mihin toiminnan vesistövaikutukset kohdistuvat. ELY-keskus toteaa, että laajennushankkeen myötä syntyvän lannan määrä kasvaa merkittävästi. Suomen ympäristökeskuksen VEMALA-malliin pohjautuvan fosforin vaikutuksen arviointityökalun mukaan jo nykyisillä lannanlevitysmäärillä Hirsjärven ja siihen laskevien jokien valuma-alueilla peltojen arvioidut P-luvut ovat keskimäärin suurempia kuin satovaste. Fosforin vaikutuksen työkalu <https://www.wi2.ymparisto.fi/i2/livestock/index.html> löytyy muun muassa Vemalan nettisivuilta [Suomen ympäristökeskus > Vedenlaadun ja ravinnekuormituksen mallinnus- ja arviointijärjestelmä VEMALA \(syke.fi\)](#) ->

14.2.2024

Vemalan tuloksia -> Vesi.fi-asiantuntijan työpöytä -> Muut sovellukset ja työkalut: Fosforin vaikutuksen arviointityökalu.

Toiminnan laajentaminen ja lannan levitys ei saa lisätä vesien ravinnekuormitusta eikä heikentää kanalaa ja sen lannan levitykseen käytettävien peltojen valuma-alueilla sijaitsevien vesistöjen ekologista tilaa. Kaikki lannanlevitykseen käytettävä peltopinta-ala tulee olla fosforiasetuksen (Valtioneuvoston asetus fosforia sisältävien lannoitevalmisteiden ja lannan käytöstä 64/2023) mukaisesti lannanlevitykseen sopivaa ja luvanhakijan tulee selvittää ja varmistaa, että lannan sopimusvastaanottajat ovat tietoisia fosforiasetuksen ja voimassa olevan lainsäädännön rajoituksista ja edellytyksistä. Nämä tiedot tulee esittää hankkeen ympäristölupahakemusaineistossa. Pintavesivaikutusten näkökulmasta hankkeessa ei ole tarvetta ympäristövaikutusten arviointimenettelylle.

Nykyinen toiminta ja yhteisvaikutukset

Kauriskallion Munatukku Nikulan Oy:n toimintaa harjoitetaan ympäristöluvan mukaisesti eikä toiminnasta ole tullut valituksia valvontaviranomaiselle. Viimeisin määräaikaistarkastus on tehty 22.9.2023 eikä tällöin havaittu puutteita toiminnassa. Lupakäsittelyssä ja säännöllisessä valvonnassa pystytään ottamaan huomioon ja puuttamaan mahdollisiin haitallisiin ympäristövaikutuksiin.

Munituskanalan laajennushankkeen ympäristössä noin kahden kilometrin vyöhykkeellä sijaitsee muutamia ympäristölupavelvollisia eläinsuojia eli kolme munituskanalaa ja yksi yhdistelmäsiikala. Lähin näistä sijoittuu noin 400 metrin etäisyydelle hankkeesta. Lähimmät asuinkiinteistöt sijoittuvat 100–200 metrin etäisyydelle. Alueen asutustiheys ja toimintojen luonne huomioon ottaen eläinsuojien toiminnasta ei todennäköisesti aiheudu merkittäviä yhteisvaikutuksia.

Yhteenveto

ELY-keskus katsoo, että hankkeesta vastaavan esittämän selvityksen ja ELY-keskuksen tekemän arvion mukaan Kauriskallion Munatukku Nikula Oy:n laajennushanke ei todennäköisesti aiheuta sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat laadultaan ja laajuudeltaan rinnasteisia YVA-lain liitteen 1 mukaisiin hankkeisiin. ELY-keskus kuitenkin toteaa, että hankkeella on vaikutuksia ympäristöön. Keskeiset ympäristöön kohdistuvat vaikutukset tulee suunnitelmien tarkentuessa arvioida ympäristölupaprosessissa, jonka yhteydessä tulee tutkia myös riittävät haitallisten vaikutusten ehkäisykeinot.

Hankkeessa ei siten sovelleta YVA-lain mukaista arviointimenettelyä. ELY-keskus kuitenkin huomauttaa, että vaikka hankkeeseen ei sovellettaisi YVA-arviointimenettelyä, hankkeesta vastaavan on aina oltava riittävästi selvillä hankkeensa ympäristövaikutuksista (YVA-laki 31 §).

14.2.2024

Tämä lausunto koskee vain hankkeesta vastaavan 22.9.2023 ja 12.1.2024 esittämän aineiston mukaista hanketta. Mikäli hanke muuttuu laajuudeltaan, muilta ominaisuuksiltaan tai ympäristövaikutuksiltaan merkittävästi esitetystä, arvioidaan ELY-keskuksessa tarvetta YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa tarvittaessa uudelleen.

Sovelletut säännökset

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017): 3, 11, 13, 31 ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2.

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017): 1 ja 2 §

Hallintolaki (434/2003): 31 ja 60 §

Muutoksenhaku

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava Turun hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun hankkeesta vastaava on saanut tiedon päätöksestä. Valitusosoitus on liitteenä.

Päätöksestä tiedottaminen

Tämä päätös lähetetään saantitodistuksella hankkeesta vastaavalle.

Varsinais-Suomen ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja päätös ovat nähtävillä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi ja ilmoitus kuulutuksesta julkaistaan hankealueen kunnan verkkosivuilla.

Päätös julkaistaan sähköisesti ympäristöhallinnon yhteisessä verkkopalvelussa [YVA-päätökset - Varsinais-Suomi ja Satakunta \(ymparisto.fi\)](http://YVA-paatokset-Varsinais-Suomi-ja-Satakunta.ymparisto.fi) "Eläintenpito" -luokan päätöksissä.

Päätös lähetetään sähköisesti tiedoksi lausunnonantajille.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Marja Nuottajärvi ja ratkaissut johtava asiantuntija Asta Asikainen.

Liitteet

Liite 1 Hankealueen kartta
Liite 2 Valitusosoitus

Jakelu

Kauriskallion Munatukku Nikula Oy

Tiedoksi

Someron kaupunki
Varsinais-Suomen liitto

Liite 1. Hankealueen kartta



Kartta, missä laajennuksen suunniteltu paikka osoitettu punaisella renkaalla.



Liite 2. Valitusosoitus

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä. Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Linkki tuomioistuinmaksulakiin:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomioistuinmaksulaki#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2–4, 20100 Turku

Puhelin: 029 56 42400

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja VARELY/8056/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/8056/2023 har godkänts elektroniskt

Asikainen Asta 14.02.2024 10:57

Nuottajärvi Marja 14.02.2024 10:52